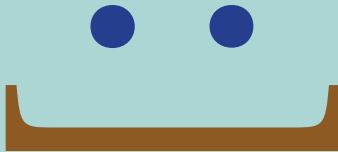

**Er is niets
zo gevaarlijk
voor de mens-
heid als de
mensheid zelf.**

**HET IS HEEL
DUIDELIJK
GEWORDEN DAT
TECHNOLOGIE
DE MENSHEID
VOORBIJ IS
GESTREEFD.**

ROBOTS NEMEN HET OVER drones, clones and algoritmes

De robots komen er aan! Ze worden met de dag sterker en slimmer. Heb ik straks nog wel een baan? Of wordt die door een robot afgepakt? En neemt hij dan meteen ook je gezin, je huis, je auto... kortom, je leven over. Toekomst scenario's waarin de mens gedomineerd wordt door superieure machines, zijn van alle tijden. Soms zijn we tot mensenvet gemaakt, in andere varianten proberen de broodroosters ons zelfs actief uit te roeien. Terwijl Hollywood films de robot veelal als een stalen mens afbeelden, is de werkelijkheid subtieler.

Robotisering wordt al decennia breed ingezet om werk in te vullen dat voorheen door mensen werd verricht. Met de industriële revolutie werd onze spierkracht overbodig. De digitale revolutie automatiseert ons denken, onze cognitie. Deze ontwikkeling neemt ons niet alleen werk uit handen, het verandert ook de mens zelf. Uiterst productieve met precisie werkende apparaten vergen immers ook uiterst productieve en precies functionerende mensen. Als bijeffect van standaardisering, massaproductie, automatisering, bureaucratie en globalisering is de mens zelf al in een vergaand stadium is gerobotiseerd.

Terwijl we wachten op de dag dat een mensachtige robot ons de hand schudt en zich als kunstmatige

Shit

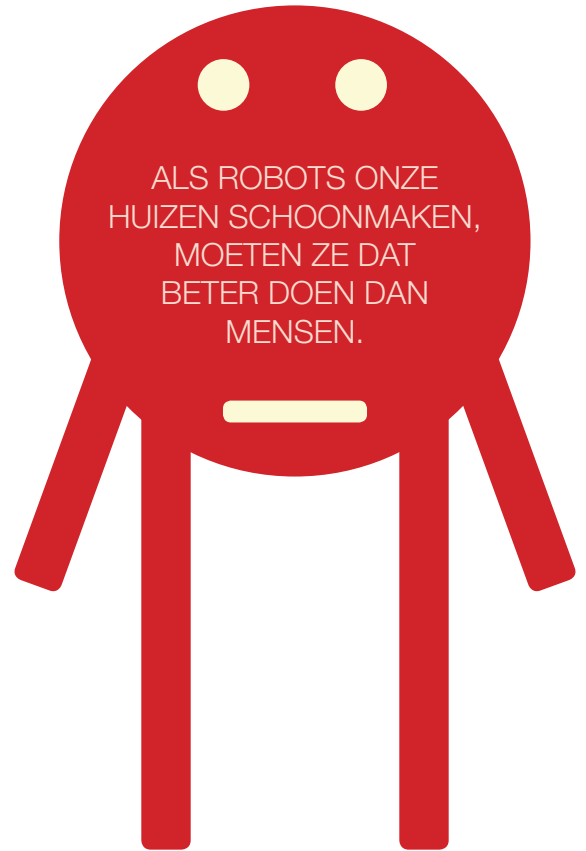
Het gebeurt
al, ik praat
tegen
machines.

**WORD
BANG!**

**WORD
HEEL ERG
BANG!**

**De robots komen er
aan en zij zullen ons
leven verwoesten.**

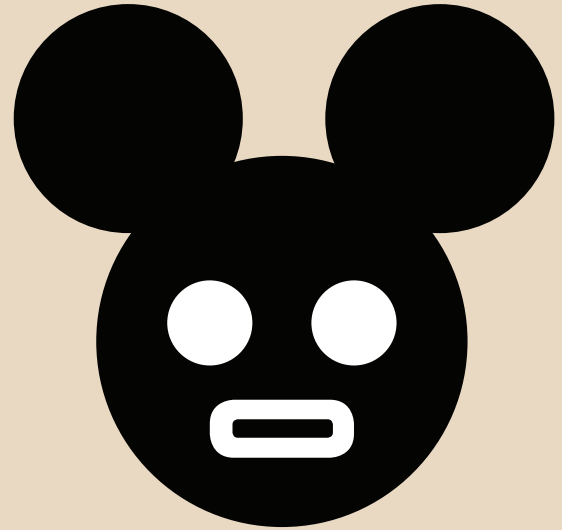
**ROBOTAUTO'S
ZIJN BETERE
CHAUFFEURS
DAN U OF
IK.**

**De aarde is
de wieg der
mensheid,**

**maar de mens
kan niet
eeuwig in de
wieg blijven.**

**ONZE ECONOMIE
IS IN OORLOG
MET HEEL VEEL
LEVENSFORMEN OP
AARDE, INCLUSIEF
DE MENS.**

Alle mensen
hebben drie
levens:

PUBLIEK

PRIVAAT

GEHEIM.

**MENSEN ZIJN
WEZENS IN
HET MIDDEN,
TUSSEN HET
GEBORENE
EN HET
GEMAAKTE.**

**IK GELOOF
NOG STEEDS
DAT WE ÉÉN
VOLK ZIJN.**

De mens was ooit een relatief onbeduidende soort ergens midden in de voedselketen, die de omgeving niet meer beïnvloedde dan gorilla's, vlinders of kwallen. Maar onze kinderjaren zijn voorbij. Onze inventiviteit en creativiteit heeft ons opgetild uit de modder van de savanne. Inmiddels zijn we een evolutionaire katalysator die het aangezicht van de Aarde transformeert. Dat is niet af. De mens is een scharnier tussen de biosfeer waar we uit voorkomen en de technosfeer die met onze komst is ontstaan. Ons gedrag is niet alleen van invloed op onze eigen toekomst, maar ook op de planeet als geheel en alle soorten die ze huisvest. Dat is geen geringe verantwoordelijkheid. Sommigen beweren dat we hier niet voor uitgerust zijn en beter in onze grot hadden kunnen blijven zitten. Maar dit past ons niet. We zijn van nature technologisch, vanaf de allereerste dag dat we mens zijn. Teruggaan is onmogelijk; het zou een lafheid tegenover het onbekende en een ontkenning van onze menselijkheid zijn. We spelen met vuur. Dat is wat we doen. Eigenlijk is het een wonder dat we zo ver zijn gekomen.

Niemand weet hoe de mens er over een miljoen jaar uit zal zien, of er nog mensen zullen zijn en zo ja, of wij – begin 21e eeuwse mensen – ze als mens zouden herkennen. Zullen we implantaten accepteren? Ons DNA herprogrammeren? Onze hersenen twee keer zo groot maken? We weten het niet en kunnen het niet voorspellen. Maar we kunnen wel hopen, dat er ook over een miljoen jaar nog zoiets als menselijkheid zal zijn. Want zolang als er menselijkheid is, zal er een mens zijn. Dichter bij een engel kan een mens niet komen.

TECHNOLOGIE
IS NIET WAT ONZ
'POST-HUMAAN'
OF 'TRANS-
HUMAAN' MAAKT,
HET IS WAT
ONS MENSELIJK
MAAKT.

TECHNOLOGIE IS
ONZE NATUUR.
DOOR COMPUTERS
EN SOFTWARE
GEVEN WE VORM
AAN ONZE IDEEËN.
WE BRENGEN ZE IN
DE WERELD.